

mag. Rinaldo DIRICCHARDI MUZGA

SINTATIKHES GHILIJA 2

Gypsy poems 2

Ciganska poezija / Gypsy Sinti Poems

Romanes thaj Sintatikhes Ghilija 2

mag. Rinaldo DiRicchardi Muzga

Prevod in priredba v romski jezik:

Haris Tahirović

Prevod in priredba v angleški jezik:

Kristina Alice Waller

Fotografije: Avtorjev osebni arhiv

Založba:

Zveza romskih skupnosti Slovenije—Umbrella in

RIC—Anglunipe Ljubljana

Linhartova cesta 13, Ljubljana

Naslovnica: Vincent Van Gogh—Gypsies

Tisk: KOPILAB, d.o.o. Štihova ulica 23

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.214.58(497.4)-1

DIRICCHARDI-Muzga, Rinaldo

Romanes thaj Sintatikhes Ghilija 2 / Rinaldo Diricchardi Muzga ; [prevod in priredba v romski jezik Haris Tahirović, prevod in priredba v angleški jezik Kristina Alice Waller ; fotografije avtorjev osebni arhiv]. - Ljubljana : Zveza romskih skupnosti Umbrella - Dežnik : RIC - Anglunipe, 2012

ISBN 978-961-93072-2-9

(Zveza romskih skupnosti Umbrella - Dežnik)

262294528

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieder

3

The author's grandmother Cecilia

Reichardt

► *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

TABLE OF CONTENTS—KAZALO

Kana dama godi

Picture 1

Baro dives I

Picture II

Past učenosti

Križ

Brez slovesa

Solze obupa

Sanjske iluzije

Credo I

Picture V

Credo II

Sence I

Picture VI

Sence II

Picture VII

Picture VIII

Sneg

Past učenosti

Baro dives II

Miserere

Sence preteklosti

Spring

Devel maro

Kekoča ko kher

Oh God, before Thee

Tikno Devel

Pakraumen šuker

ANA DAMA GODI

Pirindoj e drumesa palpale
Ko dživdipa,
Odikiba kočorolipa ačilo
Ko zuraliba,
So mi godi pale bijanel palpale...

Pagljarde čhave tari godi,
So ačhen zurale kedime
Upro tute, ko sa
Dživdipe thaj godi,

Ki duk kana detu ačel tute
Sa hasardo čhavrikano
Dživdipe thaj ternipe.

A

thor's uncle from early 60's

Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner

ARO DIVE I.

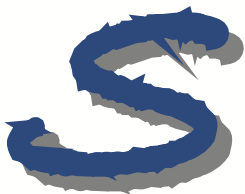
Irat ko puthardo ki
Rig I voš, avrijal
E dikipastar vazdimos o
Romane Sinto phire cahrane

Ki irat, gadžalen, kavel
Baro dive ko foro
Amare vile ka bašale tumenge...

Amare Romane Sintone džuvlja
ka kelen dilino na

***

*Sinti musicians from earliest
1960's*

Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner

RDIKANO MANGLIPE

Maladijav e Sintonca,
Čoravasine lenghere čhaja
Ki kali voš našljum te
Garavama sine kataro
Lengoro dad...

Te dikljema lekhere phuro
dad ka,
Mudarenma ka len
Mundro dživdipa,
Hem pagardo dživdipe mundro.

Te rakena sinem
Lakoro phuro dad ka
Ramosarope mange
Kalo so ka našav...

***

Paso me e Devleskhe
pačhav muro
Dživdipa miro
Vilo thaj duk
So ovel ka ovel...

***

P

AST UČENOSTI

Življenje moje -
ena sama je prtljaga!
Popotnik neutrudni
od mladosti,
nabiram skozi leta,
moč modrosti!

Iskal lijak učenosti
sem že zgodaj...
Hlepel po znanju sem
in ga vsrkaval,

odrekal se pastem življenja,
zatrli cigansko
sebi sem pripadnost...

***

A

*uthor's Grand-grandmother Giumanni
Reichardt*

▶ *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

K

RIŽ

Zakaj se nisem branil
tega križa?

Zakaj, o Bog,
odvrčaš svoj pogled od mene?

Zakaj obtežil si me z neznosno pezo
Tvojega bremena?

Opasal se z močjo sem nadčloveško,
Zadal sem si ga na ramena...

ter ga nosil
in ga nosim...

do poslednjega zloma
človeškega egoizma...

***

A

**UTHORS FAMILY
ON EARLY 1970'S
UPPER CARNIOLA IN SLOVENIA**

Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner

B

REZ SLOVESA

Odhajam brez slovesa,
brez očetovega blagoslova,
moj korak je hiter in odločen,
ne, ozreti se ne smem nazaj!

V prsih stiska me obroč pekoči,
ogelj v duši me privija,
solze mi silijo na plano,
ko zapuščam varno očetnjava.

***

***

Spremenil pota svoje bi
usode mi ciganske,
užiti hočem čare belega sveta,
vpijati modrost in učenost
belega človeka,
po katerih, hrepenel sem rano.

Spomin zbledel bo
na preteklost bedno...
na korenine mi ciganske!
Postal bom beli človek,
vodnjak učenosti,
ki prodal je svojo dušo...

***

OLZE OBUPA

Štejem solze, ki polzijo
po življenja sledi,
opotekam se
v neizmerni boli,

spolzka, slana solza
ubira pota
po stezah
razbrazdanih,

ki ga življenje
trpljenja moč
usmerja po
mučeniškem licu.

***

Oziram se nazaj
v spomine rane,
trpljenja, zla...

Ciganske mi usode,
izbrisati spomin
ne more...

► *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

Z

ZRCALO RESNICE

Mladost uvela,
starka starost
trka
že na vrata,
posmehljivo se mi roga,
kaže na zrcalo,
mladosti večne...

Nemo zrem v
mimobežna lica,
brezizrazno veje njim usoda,
mrke sence ...

***

***

barvajo sivo-modre silhuete,
mladosti ne povrne
njim nihče...

Elikzir mladosti večne,
tolažba bedna za nesrečne,
starke sence - iluzije brezizrazne,
v temačnem kotu,
čakajo naivne...

ANJSKE ILUZIJE

Na obronkih samotnega gozda,
nemo zrem v drevo življenja,
namesto sadežev
in šelestenja krošenj,
v pihljajih vetra,
zibljejo se gozdni škratki...

V pisanih se škorenjcih,
prekucujejo po vejevju,
glasno se hihitajo
in skakljajo,
uganjajočim vragolijam,
videti ni kraja.

***

***

Zatopljeni v škratje igre,
ne ozirajo se name,
škratki nagajivi
klatijo želode vame.

Zasanjano uzrem se
v daljavo,
sence iluzij zamaknjeno
se stapljajo v opojne meglice
poletne noči...

REDO I.

Človeka zlo
mi pamet je skazilo,
prebliski žgoči
vrtajo mi dušo...

Nebo sprašujem
in obupujem,
pravico menjam
za nesmrtnost!

Ustvaril novo bom
ideologijo,
na naivnosti človeka!

Postal ljubljeni bom vodja,
obubožanega,
človeškega razuma...

***

Sinti musicians on early 1970

► *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

C

REDO II.

Ljudje verujejo
samo v Mamona!

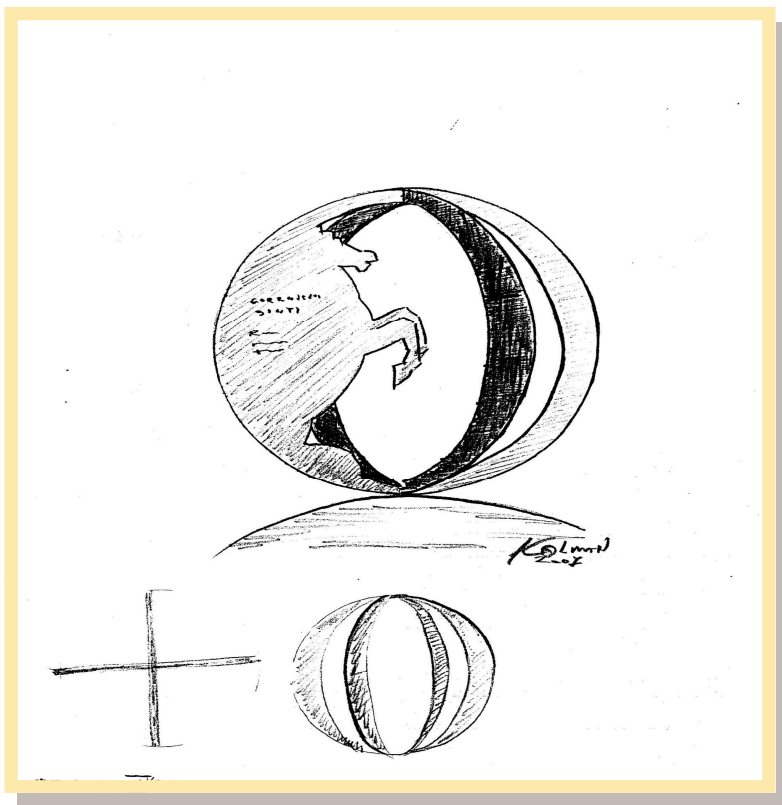
Komu stvarstvo
dano je na dlan?
Mrtve duše,
njih revna so telesa,
kozmična energija stvarstva,
ne daje njim
želenega pokoja.

Lažne lovke
zdaj prepletajo
modre in razumne,
bogovi mrtvi zahtevajo
svoj credo,
izbrisali umu so spomin;...

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Liedn

Nova ljudstva, nove ideologije,
sledijo jim
na poti odrešitve,
ustvarjen nov je Credo!

SENCE I.

Trohnobe sled načelo
je podobo časov,
truda polna je
človeška zмота,
temne sence plazijo se
po grobišču zgodovine.

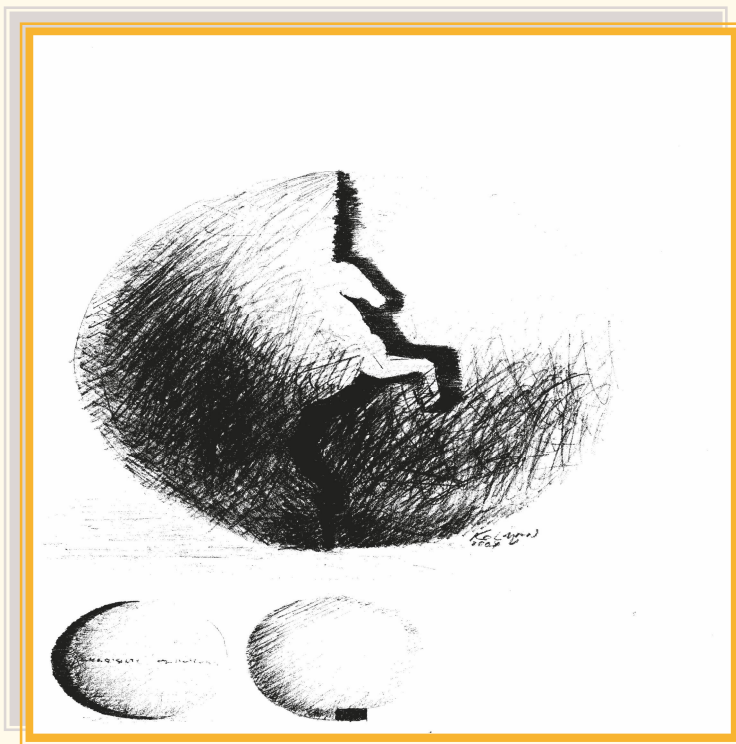
Umazane in prepotene
so dlani,
hlastno trgajo
mi liste preperele,

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Liedn

spreminjajo usode časov,
ki za njih so
le varljive sence .

Prejokal sem solza premnogo,
bolečina duše -
to neizmerno rano -
trga mi objestno...

Gypsy/Sinti poems – La poesia Zingarra- Die Zigeuner

S

ENCE II.

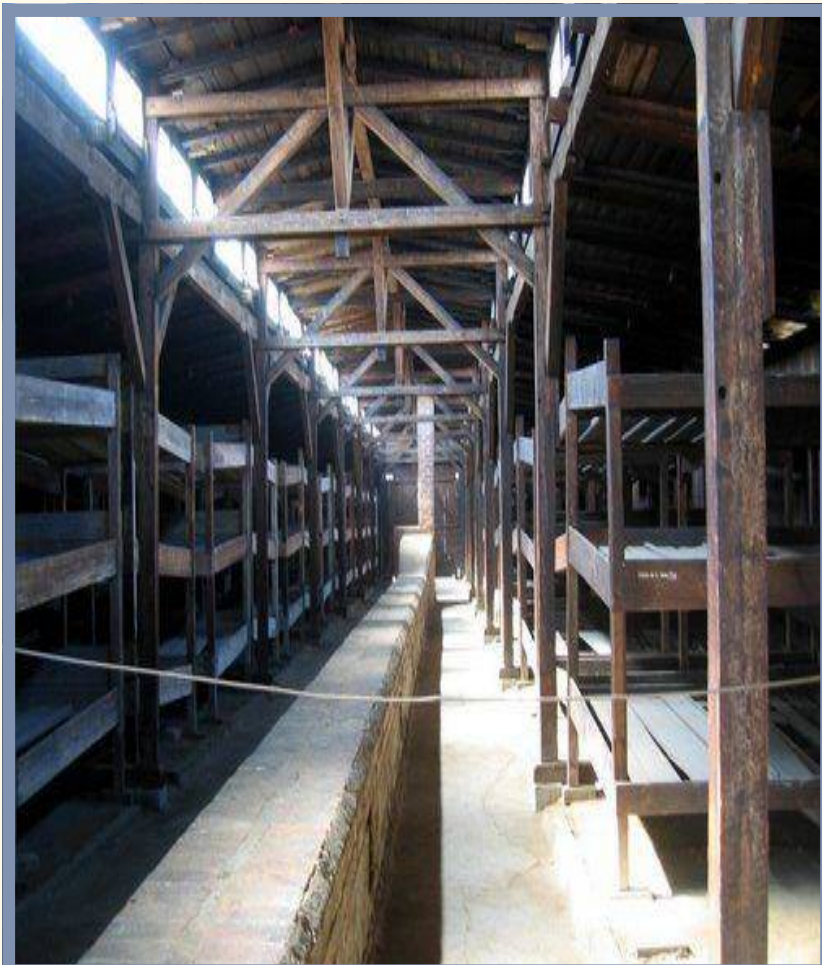
Verujem le v moč razuma,
ljubezni ni na tem
in ne na
onem svetu!

Stopam nemo skozi
zgodovino časov,
slike bežno
padajo na platno;

Okrušeni se delčki uma
lepijo v nelepljivo to celoto,
s težavo se spominjajo
zgubljenega otroštva
in mladosti ....

***

Sinti poems –La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieder

31

B

ELE SNEŽINKE

Snežinke bele in srebrne
igrivo padajo nama v obraz,
lesketajoči se kristali snežni
zaletavajo na sivem nebu,
sledove brišejo noči prečutih...

Drobci puhastih kristalov,
v sijoči noči iščejo pristan,
oči so vlažne in otožne,
midva ne najdeva besed slovesa.

Tvoji stari skrbno prežijo nate,
ne pustijo ti svobode odločitve,
srce si davno izročila meni,

jaz skrivoma bom čakal nate,
morda nekoč bo čas združitve...

***

► *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

S

NEG

Puhaste snežinke begajo
v svetlo noč,
mraz pritiska na dvoje
strtih src,
ki ne najdeta rešitve
bolečini neizmerni...

Bliža se slovo
nesojene ljubezni,
pod ulično svetilko
nemo odsevajo se sence

dveh zaljubljenih,
prežetih src,
dvoje mladih,
strtih src,
utaplja se v pozabi...

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieden

***

**

Ljubezen sije v očeh obupa,
Solze polzijo po obrazu
Iščejo uteho in zavetje
Sproti zmrznejo
V kristalčke....

Sneg, beli sneg,
Pobeli mi gorje samote,
Svetleča luna
Za oblaki,

Naj poslednjič
še ogreje
Dvoje src,
V nesojeni ljubezni...

***

ČENOST

Zabrisal sem sledove
osovraženega ljubstva,
ki pripadam mu od vekov.
Zažgal bi trn žgoč
v sebi...

***

Podlegal sem
Ateninim obljubam,
njenim čarom
se predajal dolgo,

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieder

***

pozabljal sem
na sveta dobrine,
ki ostale so praznina
moje duše.

Leta tekla so v nemoči,
učenost mi
spila je življenje,
iskal sem

***

vrata brezizhodna,
ujet kot ptica sem
v kletki...
Sam v zlati kletki...

BA

RO DIVE II.

Bistardo kelišpa tumenge,
Rota thaj tumaro bahtalipe
ka irinelpes...

O čhave ka huten ka
Irenelpes,

O čhave ka huten katari bah...
Hej, hej Romale, čhavale!

Aven ajrat, akaja rat bahtali
Ki rota dilini ki rota
na bistardi.

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Liedn

Avena thaj gadžalen miro
te praves ti kesik te frdes
Love amenge!

Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner

ŽAREK UPANJA

Poslednji žarek
uvelega upanja,
V temačnosti osamele duše,
Grenko-sladek okus
Rotečega hrepenenja...

***

Si svoboda, si prostranstvo
Mojega duha—
Opoj megljeni!

Zazrt v mavrično obzorje,
Iščoč Absolutno
dobro,
Begajoča moja
duša
Slepo tipa
nevidne
Smerokaze...

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieden

Ujet v labirintu lastne duše,
Zasopel in upehan od iskanja,
Hlepeče klečezplazim
po temačnih kotih...

***

Iščem luč rešitve....
Enosmerni kažipoti
Lažno vlivajo mi upanje,
Ujet za večno,
Blodim v labirintu...

Sigeuner, Sigeuner, Sigeuner, Siganer, Zigeuner, Zigeuner, Zigeuner, oder Zingari, ein umschweifendes und zusammen gelauffenes Gesindel, das sich fast in die ganze Christenheit geschlichen und unterschiedlich genennet worden. Denn sie heißen ausser denen schon angeführten Rahmen, auch Ateingoni, Cigoni, Cingoni, Cyani, Cigari, Cingori, Zigeni, Zigineri, welche alle einerley Rahmen sind. Selbst das Wort Ateingoni, womit sie von den Griechen benennet werden, scheint mit den andern einerley zu seyn, wenn die Sylbe at weggenommen, und das ein c oder z verwandelt wird. Sie heißen auch Tartaren oder Tartari und Seyden, ingleichen Saracenen, Saraceni, und Agoreni, oder auch vordem Zagoreni, vornemlich aber Egyptier, da denn Vermuthlich aus dem Rahmen Egyptiani, die Benennung Cyani, oder Cingoni, u. s. f. entsprossen ist: Indem unsere Vorfahren, die Deutschen, die Rahmen zu der Färben pflegten, so haben sie von Ateingoni, die beiden ersten Sylben weggenommen, und allein Ciani übrig gelassen. Siehe Jacob Thomasti Dissertatio de Cingariis, (Leipzig 1652) S. 4 u. f. In Frankreich heißen sie Belongens, Zöghmen. So werden sie auch von einigen Gelehrten Arabiani genennet. Den Rahmen Sigeuner leiten einige aus dem Deutschen her, und soll er so viel heißen, als Nicht einher, weil dieses Volk keinen gewissen Sitz habe, sondern von einem Ort zum andern zog, (Seilers Sendschreib. Epist. 71) welches dadurch noch mehr würde bestärket werden, wenn es an dem, daß die Alten den Rahmen Zibegan den Sans-Baußen gaben, ehe noch die Sigeuner bekannt worden sind. Seilers Sendschreiben 276 Brief.
Was den Ursprung der Sigeuner betrifft, darüber hat man sich zur Zeit noch nicht vergleichen können. Eine gewisse und ausgemachte Sache aber ist es, daß sie im 15ten Jahrhundert, unter der Regierung Kaiser Sigismunden, zuerst in Deutschland gesehen worden. Seiler schreibt, sie wären: im Jahr 1411 zuerst in Posen ankommen. Weil aber alle

Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner

Above, a crucifix in
The wrath of God
Reminds me of my
Insignificance...
My feeble and quivering hands
Are joined together

Convulsively around
A rosary,
Hopelessly rising towards Thee
Begging your:
Miserere, Domine!

42

Misereere Gypsy/Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieden

Night after night
The hassock in my room,
The only safe haven
Against the bale anguish
Of times,
Reminding me of
Happiness gone by...

***

Worn from kneeling,
Furrowed from weeping
And sighing,
The purple velvet still
Carries traces
Of time impressed
With the Lord's prayers...

***

Sence preteklosti

Noč za noč jo
Srečujem se s sencami
iz preteklosti,
Podobami svojih prednikov,
Ki potujejo
med svetovi....

Prižigam stenje
Večnih sveč,
Poglekam pred
Božjim tabernakljem

In molim k Vsemogočnemu
Usmili se njih duš,
O Gospod, usmili se
In daj jim
Pokoj večni!

***

► *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

Spring

Spring is being born
In the early morning
The glades are awakening
Into gentle green,

The dawn songs of
Bashful Blackbirds
Are echoing through
The woods....

The chattering of
The blackbirds chorus
Is getting ever louder
And now uttering
Their songs
Are others too...

The harmonic singing of
Black choirs
Lead by an invisible
Conductor.

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Liedern

► *Gypsy/Sinti poems—La poesia Zingarra- Die Zigeuner*

DEVEL MARO

Devel maro,
Kaj hal
Drenu himlo
Hajlago mu vel
Tiro lap!

Tire filci mu ven
Pašmende.
Tiri vunča mu šejgejla!

Her drenu himlo, džeke
Pu velto.
Dejmen kau dives,
Sako divesejskro
mharo!
Ti fercajer
Menge....

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Liedn

Mari šuldi,
Her nina men
Fercajraha
Mare šuldage menčenge...
Ti ma fervubmen
Dreni zinda,
Ovar retrmen šleht komaster!

49

CROWN OF THORNS

A trace of thorns
You are on my body,
I am an eternal traveller,
Never stopping...

You are the bitter predicament
Of my comfort,
Traces of sensual
Pleasures -
The mist of a veil is
My constant reminder....

You wound the stubble of
My heartly thorns
I stand alone on
The dusty conflagration,

***

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Liedern

Gazing towards an
Endless void,
I am bridled with the
Burning pain
Of the thorns....

***

51

Kekoča ko kher

Iščhardo sijum
Kataro bešiba ke kočā,
Kataro rojiba dav
Zori kaj dikenpe,

Dživdipaskere drumija
Upro mo muj,
Naj sar anglal kana
Upro mo muj sasa,
Sar ečavesoro muj
Oh Devel....

Upro mande pravgjape
Devlesko mangipe,
Sar upral dikela mande,
Sar delama godi
Kobor sijem
Kamle o lese....

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieden

Me vasta,
Najlen zori izrav,
Dukunde me
Kokala kana
Čidav me vasta,

Sar bizi bah kana
Ače vazdav
Me vasta,
Upro odova
Maskija derša

So pele
Sar kašta,
Oh, oh Devel,
Koto drumo
Sijum tukel!

***

OH GOD, BEFORE THEE

On my knees
I fall in hopelessness
Of my soul!

The chain's ring is
Squeezing and
Suffocating me,

The mark of a wound
From sombre fetters
Restrain the freedom
Of my soul....

Oh God, send me help,
Give me an elixir,
So I can walk
Loyally on the path
That leads me
To paradise
In heaven...

Full of thorns and vain
Hopes are the paths,
That today are the
Failings of
Mankind,

Gazing onto
Your almightiness,
I shall break the
fettters of my soul

And banish the
Darkness and fear
Into infinity...

***

TIKNO DEVEL

Tiha, tiha je ta noč,
Vse je mirno in spokojno
na to sveto noč,
Sveto nam
Božično Noč...

Iz daljave sliši
se napev neba,
Rojen nam je
vladar sveta,
Rojen tam
V revščini...

Dete milo, dete blago,
Podeli nam
svoj Spokoj,
Nakloni nam
svoj blagoslov!

Sveta noč, spokojna noč,
Zvonovi milo nam oznanjajo
Rojstvo našega Boga,
Rojstvo Odrešenja našega.

Zvonovi milo nam oznanjajte,
Angelci prepevajte
Na to sveto noč,
Na to tiho in spokojno noč.

Božič je, mali nam je rojen Bog,
Naj bo mir na svetu,
Naj bo mir v ljudeh,
Naj ne bo več vojne
Naj ne bo več lakote,
naj bo vsem ljudem lepo...

PAKRAUMEN ŠUKER

*Hvala ti za rojstvo,
Hvala ti za dano mi življenje,
Hvala ti za
Vse darove,
Ki prejelo jih je
Moje nevedno
Življenje....*

*Hvala ti za moč,
Ki jo vlivaš vame,
Hvala ti za znanje,
ki prejema sem ga
Skozi knjigo življenja,*

*Hvala ti za
Vedenje in spoznanje,
Da kljub vsem darovom
tega sveta,
Nisem nič,
Brez ljubezni Tvoje....*

Sinti poems – La poesia Zingara – Zigeuner/Sinti Lieder

Poet, independent researcher of Sinti, Gypsy and Traveller ethnicity—Rinaldo DiRicchardi is Sinti (Gypsy) origin as well.

A small community of Sinti Traveller from Upper Carniola in Slovenia is just a part of larger German and Austrian Sinti minority, which is settled slovenian ethnic area during the time of Austrian–Hungarian empire (Habsburg monarchy).

During the WW II slovenian Sinti families Reichard, Müller, Horn, Held, Taubman, and Segger were expelled in Nazi concentration camps: Dachau, Auschwitz, Ravensbrück, italian Campo Basso, and Jasenovac in Independent state of Croatia. Some data records of around 450 members which were settled in the time before WW II.. 350 Sinti members was killed in the CC, some of them fled the CC and joined to the Partizan forces.

Although Sinti minority is socialized over 100 years and the members of the community are educated, some of them (among them author) still flirt with the Sinti traveller ancestors and therefore travelling around the world.

Rinaldo DiRicchardi—Muzga

**SINTI POEMS
ZIGEUNER LIEDEN**

60

Sintatikhes Ghilija